

**Nacionalna
platforma
za
suzbijanje
nasilnog
ekstremizma
i
radikalizacije
koji
vode
ka
terorizmu**



Nacionalna platforma za suzbijanje nasilnog ekstremizma i radikalizacije koji vode ka terorizmu



*Ministarstvo unutrašnjih
poslova Crne Gore*



**CENTAR ZA
DEMOKRATSKU
TRANZICIJU**



Organization for Security and
Co-operation in Europe
Mission to Montenegro

All the opinions in this document belong to the author and do not necessarily reflect the position of the OSCE Mission to Montenegro. | Sva mišljenja iznijeta u ovom dokumentu pripadaju autoru i ne odražavaju nužno stavove Misije OEBS-a u Crnoj Gori.



Zajedno protiv nasilnog ekstremizma

Različiti oblici nasilnog ekstremizma i radikalizacije koji vode ka terorizmu su globalne pojave kojima se svako društvo mora aktivno i odlučno suprotstavljati na lokalnom, državnom, regionalnom i međudržavnom nivou.

Region Zapadnog Balkana je jedno od osjetljivih područja, imajući u vidu **negativno nasljeđe** iz ratova sa kraja 20. vijeka, **preplijetanje različitih interesa i uticaja**, ali i često **pogrešna razumijevanja** nacionalnih i vjerskih raznolikosti stavnovništva koje živi na tom prostoru.

Crna Gora se, kao jedna od zemalja Zapadnog Balkana, nalazi u grupi manje potencijalno ugroženih zemalja tj. onih u kojima je ovaj **problem manje izražen**. Ipak, pojave različitih vrsta radikalizacije i nasilnog ekstremizma nijesu nepoznate u crnogorskom društvu. Zato se ovom pitanju mora posvetiti posebna pažnja imajući u vidu Ustavno opredjeljenje Crne Gore kao građanske države i društva u kome je zabranjeno podsticanje mržnje, diskriminacije ili stigmatizacije po bilo kom osnovu.

Suzbijanje nasilnog ekstremizma i radikalizacije koji vode ka terorizmu zahtijeva **posvećen angažman i profesionalnu saradnju svih segmenata društva** - prije svih, državnih organa i lokalnih samouprava, ali i drugih važnih činilaca društva iz nevladinog, privatnog, naučnog i civilnog sektora.

Pokretanje Platforme za suzbijanje nasilnog ekstremizma i radikalizacije koji vode ka terorizmu (Platforma) je odraz potrebe da se **kreira i podržava okruženje** za širenje

razumijevanja i **promovisanje principa građanske države**. Ona će se sastajati jednom godišnje dok će njeni akteri, između sastanaka, na različite načine doprinosti suzbijanju ovih pojava.

Platforma treba da, pod sloganom „Zajedno protiv nasilnog ekstremizma“, objedini predstavnike/ce **nadležnih državnih institucija, lokalnih samouprava, medija, političkih partija, nevladinih udruženja, vjerskih zajednica, akademske zajednice i pojedinaca i pojedinki** koji mogu doprinijeti suprotstavljanju ovim pojavama.

Platforma ima za cilj i da **omogući bolje razumijevanje značaja ovog procesa** i da, kroz **otvoren dijalog**, pojasni i preciznije definiše način na koji različiti segmenti društva mogu dati doprinos borbi protiv nasilnog ekstremizma i radikalizacije.

Nadležni državni organi, kroz sprovođenje strateških dokumenata i pripadajućih akcionih planova, imaju ključnu odgovornost na ovom polju. Ovo, prije svega, podrazumijeva fokus na rano **prepoznavanje i blagovremenu reakciju**, vodeći računa da ne dođe do prerane kriminalizacije pojedinaca i da primjena zakona ne proizvede neželjene efekte prema bilo kome, i/ili slučajeve stigmatizacije nekih etničkih/religijskih grupa.

Lokalne samouprave imaju, prije svega, specifičnu i veoma odgovornu ulogu onih koji se prvi potencijalno susreću sa ovim pojavama. U tom smislu, mjesne zajednice i opštine predstavljaju dragocjenog saveznika za rano prepoznavanje i prevenciju ovih fenomena. One moraju **izgraditi potrebne kapacitete za efikasnu i blagovremenu reakciju** na pojavu ovih problema.

Fokus u radu **parlamentarnih partija** mora biti na povećanju znanja i boljem razumijevanje poslanika/ca o važnosti suprotstavljanja ovim pojavama. Potrebno je izgraditi **politički konsenzus** za borbu protiv nasilnog ekstremizma i radikalizacije koji vode ka terorizmu.

* OSCE: The Role of Civil Society in Preventing and Countering Violent Extremism and Radicalization that Lead to Terrorism: A Focus on South-Eastern Europe (2018); OSCE: Preventing Terrorism and Countering Violent Extremism and Radicalization that Lead to Terrorism: A Community-Policing Approach (2014); Remarks by OSCE Secretary General Lamberto Zannier Geneva Conference on Preventing Violent Extremism - The Way Forward (2016); OSCE: 'Leaders Against Intolerance and Violent Extremism'.

Uloga **medija** na ovom polju je jako važna zbog **specifičnosti i osjetljivosti** teme. Mediji su jednako važni u edukativnim kampanjama, mobilizaciji građana i građanki, sprečavanju stigmatizacije, ali i izgradnji kapaciteta za profesionalno izvještavanje o ovim fenomenima, i ostvarivanju uticaja na povećanje medijske pismenosti mladih.

Nevladina uduženja i civilno društvo u cjelini imaju važnu ulogu, da svoja znanja iskažu kroz **istraživanja, stručne analize, edukativne kampanje** i rad na lokalnom nivou.

Vjerske zajednice, takođe, imaju veoma važnu ulogu da kroz širenje tolerancije u edukaciji vjernika, **sprečavanje zlopotreba vjere** i osudu onih ekstremista koji nedjela čine „u ime vjere“, daju svoj doprinos ovoj borbi.

Akadska zajednica treba da naučno uobliči i definiše ovu pojavu, i da, **kroz naučne skupove i članke**, skrene pažnju na sve važne aspekte funkcionisanja u ovoj oblasti, i predloži najefikasnije načine borbe.

Platforma posebno prepoznaje **važnost stvaranja alternativa i suočavanja** s izazovima kojima su pogođene ciljne grupe izložene riziku, uključujući i kreiranje alternativnih narativa usmjerenih na umanjivanje efekata ekstremističke propagande.

Značajna pažnja će biti posvećena stručnjacima koji će, direktno, na dnevnoj bazi, raditi sa ranjivim ili već radikalizovanim članovima našeg društva. To podrazumijeva državne institucije - zdravstvene, socijalne radnike, zatvorske službenike, policiju - ali i omladinske radnike i druge predstavnike civilnog društva koji ranije nijesu bili uključeni u aktivnosti ovog tipa. Crna Gora će, u ovoj oblasti, koristiti iskustva EU RAN i OSCE* programa.

Želimo da ova Platforma vremenom postane i dragocjen **nacionalni resursni centar** za supotstavljanje ovim, ali i drugim sličnim pojavama koje bi, u budućnosti, mogle negativno uticati na stabilnost našeg društva.

Po uzoru na Mrežu EU za podizanje svijesti o radikalizaciji, Platforma predstavlja **početak formiranja nacionalne RAN mreže**, koja će biti osnovana i koordinirana od strane državnih organa. Njen rad će biti podijeljen u posebne, **tematske RAN radne grupe** koje bi se bavile specifičnim temama i koje bi, pored državnih organa, bile otvorene za ostale segmente društva.

Platforma poziva na intenziviranje započelih aktivnosti državnih organa na **uspostavljanju čvrste regionalne i šire međunarodne saradnje** o ovoj temi. Takođe, međunarodnu **razmjenu znanja**, iskustava i saradnju treba razvijati i između svih drugih važnih aktera u ovom procesu.

Platforma se zasniva na nacionalnim, regionalnim i međunarodnim **dokumenatima i inicijativama**** koje uspostavljaju okvir za borbu protiv nasilnog ekstremizma i radikalizacije koji vode ka terorizmu.

Principi i načela postavljeni u ovoj Platformi biće **konkretizovani** kroz usvajanje strateških dokumenata, pripadajućih akcionih planova, rad Nacionalnog operativnog tima za suzbijanje nasilnog ekstremizma (NOT) i aktivnosti tematskih RAN radnih grupa.

Tekst Platforme može po potrebi biti **mijenjan ili dopunjavan**, između dva godišnja sastanka.

Svi subjekti našeg društva, koji dijele ove **vrijednosti**, koji su spremni **poštovati principe i načela** navedene u ovom dokumentu i koji se žele **angažovati** u daljim aktivnostima na ovom polju, Platformi mogu pristupiti slanjem saglasnosti na email **zajednoprojektremizma@cdtmn.org**

U Podgorici, novembra 2018. godine

** Ustav
Crne Gore
(Slušbeni list
1/2007 i 38/2013
amandmani - XVI);
Ministerial Declaration
on Preventing and
Countering Violent
Extremism and
Radicalization that
lead to Terrorism
(MC.DOC/4/15);
United Nations
Security Council
resolutions 2178
(2014) (S/RES/2178),
2368 (2017)
(S/RES/2368), 2396
(2017) (S/RES/2396);
The Plan of Action
to Prevent
Violent Extremism
(A/70/674);
The United
Nations Global
Counter-Terrorism
Strategy A/RES/70/291;
EU Strategy for
Combating
Radicalization and Re-
cruitment to
Terrorism 9572/17;
The Berlin
Declaration
AS (18) D E -
Resolution on
Preventing and
Countering Terrorism
and Violent
Extremism and
Radicalization That
Lead To Terrorism;
Sofia Declaration
(2018); EU Strategy
for the Western
Balkans (2018);
Joint Action Plan on
Counter-Terrorism
for the Western
Balkans (2018);
South East
European
Cooperation Process
(SEECp) - Charter
on Good-Neighborly
Relations, Stability,
Security and
Cooperation in
South-Eastern
Europe (2000); Strate-
gija suzbijanja nasilnog
ekstremizma (2015).



**Zajedno
protiv nasilnog
ekstremizma**